

Nr 310,

Av herr Nilsson i Bästekille, om utrustande av en patrullbåt för laxfiskeområdena i södra Östersjön.

Det skandinaviska fisket i södra Östersjön har under de senaste åren lidit ett betydande avbräck genom den utvidgning av territorialgränsen, som företagits av Polen och Sovjetunionen. Enligt en dansk statistik skulle de danska fiskarena förlora minst en miljon kronor pr år genom den nya gränsdragningen. Flera andra moment ha emellertid tillkommit som försvåra eller omöjliggöra ett fiske i dessa farvatten, där de skandinaviska fiskarena sedan gammalt skaffat sig försörjning i icke obetydlig utsträckning — enbart från Blekinge torde sålunda minst 200 fartyg ha bedrivit fiske i södra Östersjön under de senaste åren. Bland annat har en omfattande mängd krigsskrot kastats i havet runt Bornholm av sovjetryska fartyg. Detta skrot fastnar i fiskarens garn och förstör dessa, varigenom fiskarena dels åsamkats förluster för förstörd materiel, dels måst avstå från ett av fiskevattnen.

Till de största svårigheterna höra emellertid de skärpta landgångs- och kontrollbestämmelser som utfärdats i en rad hamnar på andra sidan Östersjön. Kustområdet har blivit avspärrat och de svenska fartyg, som råka i sjönöd och tvingas anlöpa polska eller rysk-baltiska hamnar, ha utsatts för förödmjukande behandling och fått lasten beslagtagen samt ibland även förlorat redskapen.

Det har dessutom från polska utrikesministeriet meddelats, att skärpt kontroll kommer att utövas över de båtar som bedriva fiske in mot polska kusten. Ovissheten och tveksamheten om territorialgränsens rätta dragning ha vid så många tillfällen fört skandinaviska fiskebåtar i riskzonen med åtföljande intermezzon med respektive länders bevakningsfartyg, att fara föreligger att de svenska fiskarena helt få upphöra med fisket på dessa fångstplatser. Det är nämligen knappast möjligt för de svenska fiskebesättningarna, som ofta ha bristande möjligheter till positionsbestämning, att exakt fastställa om de befinna sig innanför eller utanför den territorialgräns som angivits. Härtill kommer också, att ovisshet råder om var territorialgränsen går på olika punkter utanför kusten, då denna gräns förefaller vara dragen med hänsyn till vikten av de militära anläggningar som uppförts i land. Följaktligen skulle fiskarena vara tvungna att för säkerhets skull lägga ett så brett bälte mellan sig och kusten att det förlorade fisket allvarligt skulle äventyra lönsamheten i yrket.

Antalet intermezzon, varvid svenska fiskebåtar utsatts för vissa onödiga övergrepp i samband med kontrollåtgärder till havs eller nödtvunget an-

löpande av hamnar på andra sidan Östersjön, är rätt stort. Dessa intermezzon ha inte bara skapat allvarlig irritation utan också äventyrat hela det svenska fisket i dessa områden. Med hänsyn härtill, torde det vara skäl att åter till prövning upptaga frågan om en svensk patrullbåt som skydd för det svenska fisket i södra Östersjön. Framställning härom gjordes redan 1949 av Blekinge fiskareförbund, och fiskeristyrelsen instämde i denna begäran. Kungl. Maj:t, som icke avvisade skrivelsen, ansåg emellertid, att det vore en fråga som borde lösas gemensamt med de danska myndigheterna, och en överenskommelse träffades, att det danska bevakningsfartyget i södra Östersjön även skulle assistera de svenska båtarna.

Det föreligger emellertid ett stort behov av även ett svenskt patrullfartyg i detta område. Det danska fartyget kan icke svara för tryggheten för hela den samlade fiskeflottan. Det gäller ju att hålla ständig kontakt med samtliga fiskebåtar och hålla dem underrättade om deras position i förhållande till förbjudna farvatten, att snabbt komma till assistans i sjönöd så att de svenska båtarna icke i onödan behöva utsätta sig för behandlingen i de polska hamnarna och att över huvud taget svara för sambandet mellan båtarna och svenska kuststråk, i den mån fiskebåtarna själva icke kunna klara den saken.

Med hänsyn till dessa omfattande uppgifter och till det faktum att ett patrullfartyg skulle inbespara en hel del onödiga förluster, torde det ånyo böra övervägas, om icke den svenska fiskerinäringen i de laxförande vattnen i södra Östersjön vore förtjänt av statsmakternas stöd och uppmuntran, eftersom rättelse i ovan berörda avseenden hittills icke kunnat nås på diplomatisk väg. Nämnas bör att enbart det danska fisket under en begränsad tidsperiod förlorade 350 000 kronor på 700 ofrivilliga liggedagar i polska hamnar. Vad de svenska fiskarena förlorat i fråga om arbetsdagar, förstörda redskap och liggedagar är oss icke bekant, men att det rör sig om betydande belopp är otvivelaktigt.

Det svenska fisket vid Island har efter upprepade krav fått en bevakningsbåt, vilket mottagits med största tillfredsställelse av fiskarena i detta område. Det är anledning förmoda att de svenska syd- och ostkustfiskarena i södra Östersjön efter de senaste årens händelser äro i minst lika stort behov av ett bevakningsfartyg. Detta behöver icke nödvändigtvis utgöras av en örlogsbåt utan kan vara en för ändamålet lämpad båt av annan typ, försedd med nödig instrumentutrustning.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t föreslå utrustandet av en patrullbåt för laxfiskeområdena i södra Östersjön, med uppgift att stå fiskeflottan till tjänst med positionsbestämning, sjöräddning och annat bistånd som kan vara av nöden.

Stockholm den 25 januari 1952.

Jöns Nilsson
i Bästekille.